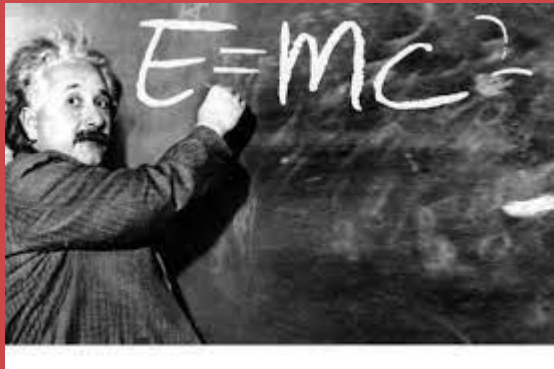

ΘΕΩΡΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ II

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Εαρινό εξάμηνο 2022 – 2023

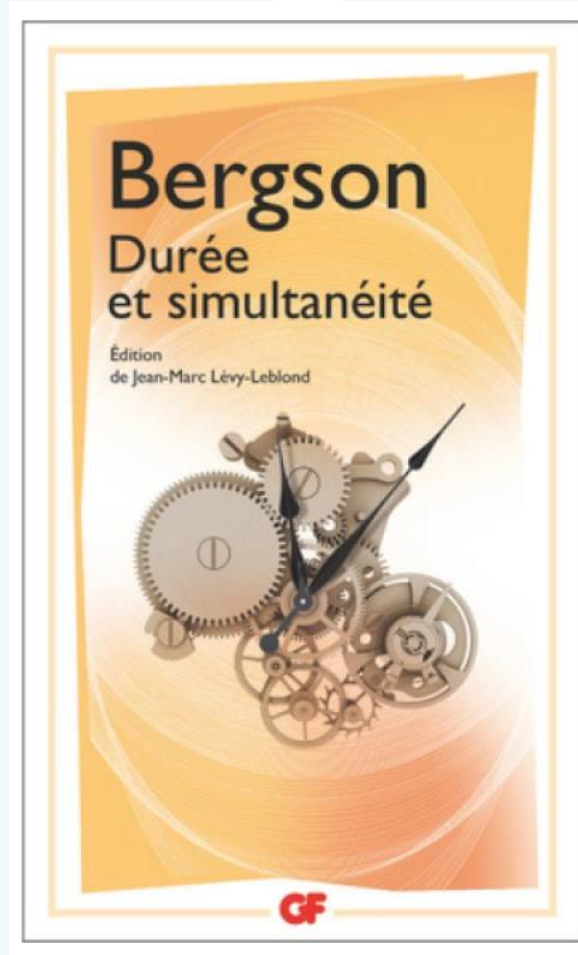
Κατερίνα Ριτζούλη

1905

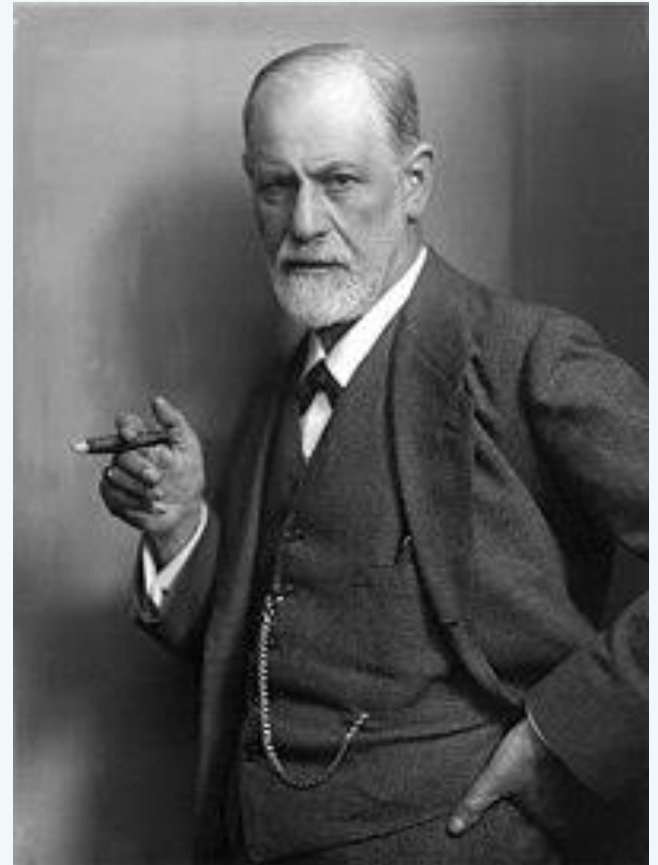
1907

Ο χρόνος και το
ταυτόχρονο

- Η σχετικότητα και οι Δεσποινίδες αποτελούν την αντίδραση δύο ανθρώπων — του Αϊνστάιν και του Πικάσο, παρά τη γεωγραφική και πολιτισμική τους απόσταση — στις **κοσμογονικές αλλαγές** που σάρωναν την Ευρώπη σαν παλιρροϊκό κύμα.

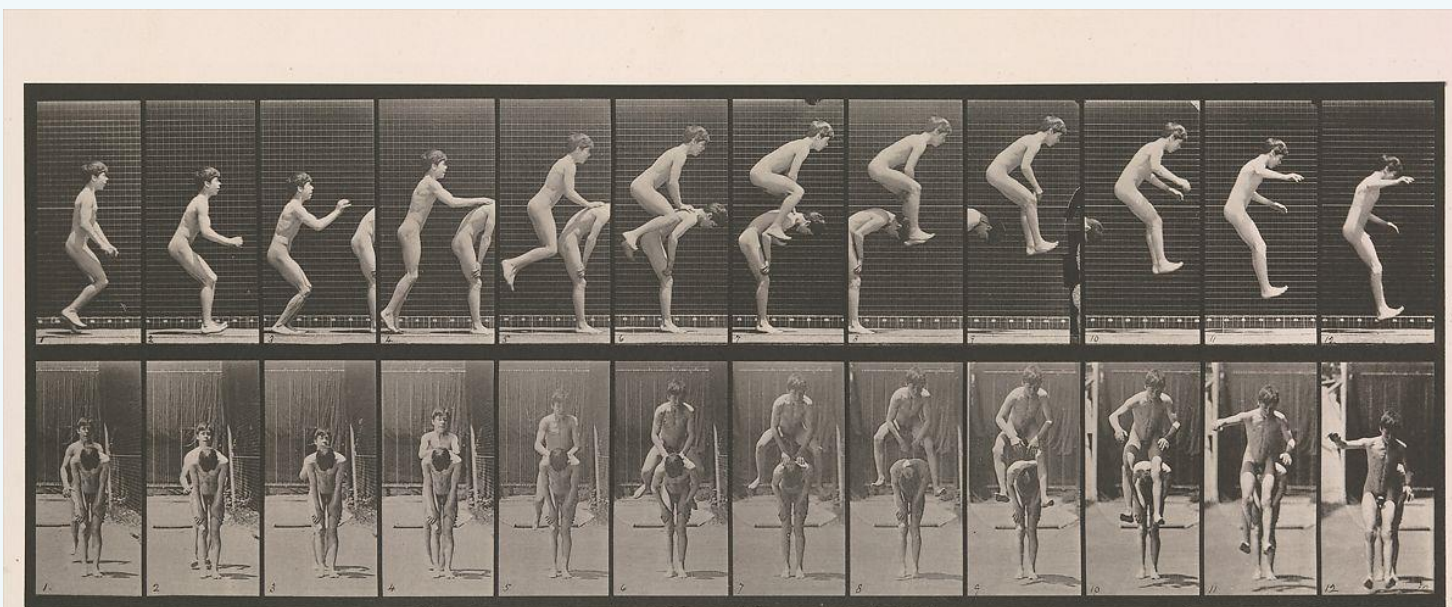

- Στο επίκεντρο αυτών των τεράστιων μεταμορφώσεων βρισκόταν η συζήτηση για τις έννοιες της **αναπαράστασης και της αφαίρεσης** και τη μεταξύ τους σχέση. Στην τέχνη, υπήρχε ένα ισχυρό ρεύμα ενάντια στις τεχνικές απεικόνισης και τις χρήσεις της προοπτικής που είχαν καθιερωθεί από την εποχή της Αναγέννησης. Η αντίδραση αυτή καταγράφηκε με τον πιο έντονο τρόπο στο μεταϊμπρεσιονισμό του Πολ Σεζάν.

Οι μεγάλες λουόμενες, 1906

- Τα νέα επιτεύγματα της τεχνολογίας, όπως το αεροπλάνο, η ασύρματη τηλεγραφία και το αυτοκίνητο, έρχονταν να αλλάξουν την αντίληψη όλων για το χώρο και το χρόνο. **Οι πολλαπλές εικόνες** στην πρωτοποριακή κινηματογραφία του Ίντουαρντ Μάιμπριτζ και του Ετιέν-Ζιλ Μαρέ έκαναν δυνατή την αναπαράσταση της αλλαγής μέσα στο χρόνο είτε πάνω σε διαδοχικά καρέ του φιλμ είτε πάνω σε ένα μόνο καρέ, όπως και την απεικόνιση διαφορετικών όψεων σε διαδοχικά καρέ.

Boys Playing Leap Frog]1883–86, printed 1887

- Στην επιστήμη, η ανακάλυψη των **ακτίνων Χ** φάνηκε να καθιστά διαφορεόμενες τις έννοιες του εσωτερικού και του εξωτερικού, το αδιαφανές έγινε διαφανές και η διάκριση μεταξύ δύο και τριών διαστάσεων έπαψε να είναι σαφής. Η **ραδιενέργεια**, με τις φαινομενικά απεριόριστες ποσότητες ενέργειας που διέθετε, φάνηκε να αποδεικνύει πως ο χώρος είναι γεμάτος από ακτίνες άλφα, βήτα, γάμα και Χ που ίπτανται παντού και διαπερνούν τα πάντα.

- Σε ένα ακόμη πιο αφηρημένο επίπεδο, οι μαθηματικοί στοχάζονταν πάνω σε αλλόκοτες καινούργιες γεωμετρίες που θα μπορούσαν να αποδοθούν σε περισσότερες από τρεις διαστάσεις. **Ο κόσμος έβρισκε ιδιαίτερα συναρπαστική την ιδέα του τετραδιάστατου χώρου, που υποδήλωνε τη δυνατότητα κίνησης στο χώρο ή στο χρόνο.**

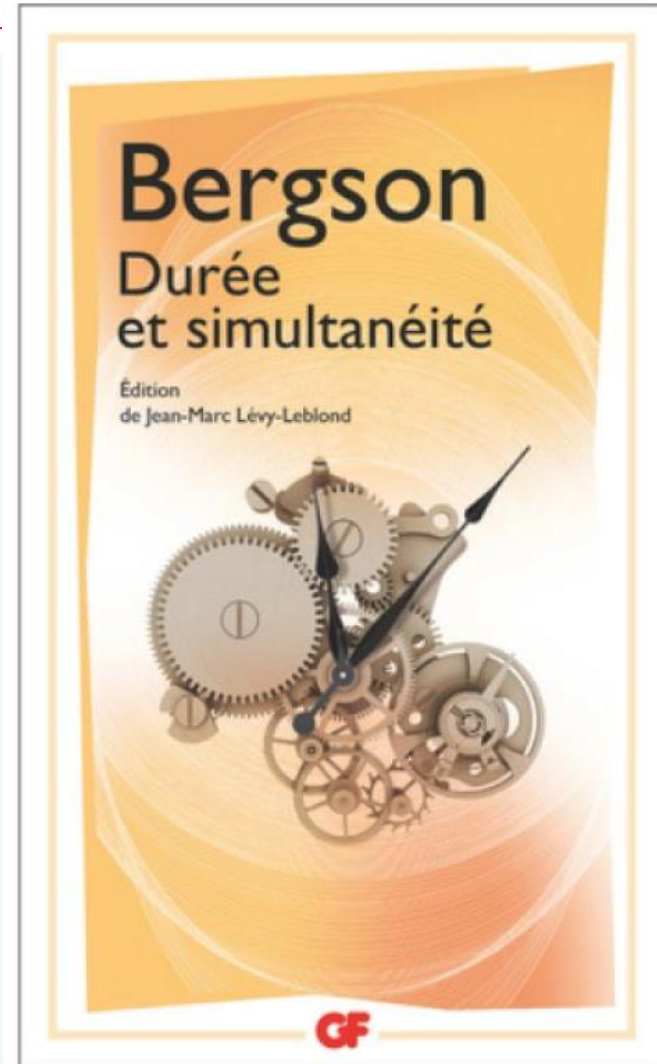

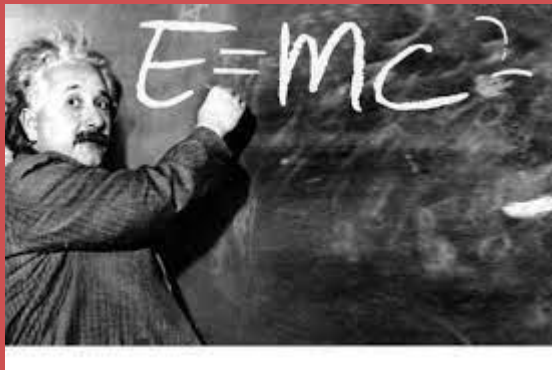
- **la bande a Picasso -Rendezvous des poetes.**
- Την ομάδα αποτελούσαν ποιητές, οπαδοί του αποκρυφισμού και αβανγκάρντ συγγραφείς του φανταστικού, όπως ο Αλφρέντ Ζαρί που είχε δημοσιεύσει παραβολές πάνω στη μη ευκλείδεια γεωμετρία, την τέταρτη διάσταση και τα ταξίδια στο χρόνο.
- Την ίδια εποχή στη Βέρνη, μια παρόμοια ομάδα μελέτης που συζητούσε παρεμφερή θέματα, είχε αυτοονομαστεί **“Ακαδημία της Ολυμπίας”**.

- Στον Πικάσο σύστησε στον Πρενσέ, το 1905 η, περιβόητη για τις απιστίες της, Αλίς Ζερί, που στο παρελθόν είχε ερωτικές σχέσεις και με τον ίδιο. Αν και δεν υπήρξε ποτέ βασικό μέλος της ομάδας του Πικάσο, ο Πρενσέ εμφανιζόταν συχνά μαζί τους σε καφενεία, συμμετείχε όταν μαζεύονταν για να καπνίσουν και επισκέφτηκε τον Πικάσο στο σπίτι του σε κρίσιμες στιγμές την άνοιξη του 1907, τότε που ο Πικάσο αγωνιζόταν να τελειώσει τις Δεσποινίδες της Αβινιόν. **Ο Πικάσο τον άκουγε να αναπτύσσει τις απόψεις του για τη μη ευκλείδεια γεωμετρία και την τέταρτη διάσταση**, τις οποίες αντλούσε κυρίως από το δημοφιλές βιβλίο του Πουανκαρέ La Science et l'hypothèse. **Ενώ ο Μπεργκσόν έγραφε ποιητικά για το χρόνο και το ταυτόχρονο**, και ο Ζάρι με τρόπο φανταστικό και ανατρεπτικό, ο Πουανκαρέ, μέσα από τον Πρενσέ, βοήθησε ουσιαστικά τον Πικάσο με τις ιδέες του για **το ταυτόχρονο και τη μη ευκλείδεια γεωμετρία**.

1905

“Οπτικός συγχρονισμός”
προσπαθεί στην ίδια εικόνα
να συγκεράσει περισσότερες
πλευρές της
πραγματικότητας, το
μπροστά, το πίσω, το πλάι.

1907

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Θεωρία

Ετυμολογία του θεωρία:

θεωρία < αρχαία ελληνική θεωρία = το
κοίταγμα, ο στοχασμός

θεωρέω < θεωρός (παρατηρητές αγώνων -
ιεροί)

θεωρός < αρχαία ελληνική θεωρός

θεωρός < θεός + όραω

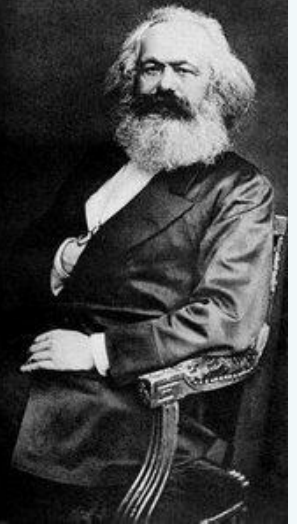
Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Θεωρία

- ένα ολοκληρωμένο **σύστημα ιδεών** και προτάσεων που συνιστά μια ιδιαίτερη προσέγγιση ενός φιλοσοφικού, επιστημονικού, πολιτικού, οικονομικού ή άλλου ζητήματος: π.χ. η θεωρία των ιδεών του Πλάτωνα
- (φυσικές επιστήμες) ένα συνεκτικό σύνολο αξιωμάτων που αποπειράται να εξηγήσει ένα σύνολο φαινομένων: π.χ. η θεωρία της σχετικότητας

“Sell a man a fish, he eats for a day, teach a man how to fish, you ruin a wonderful business opportunity.”

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

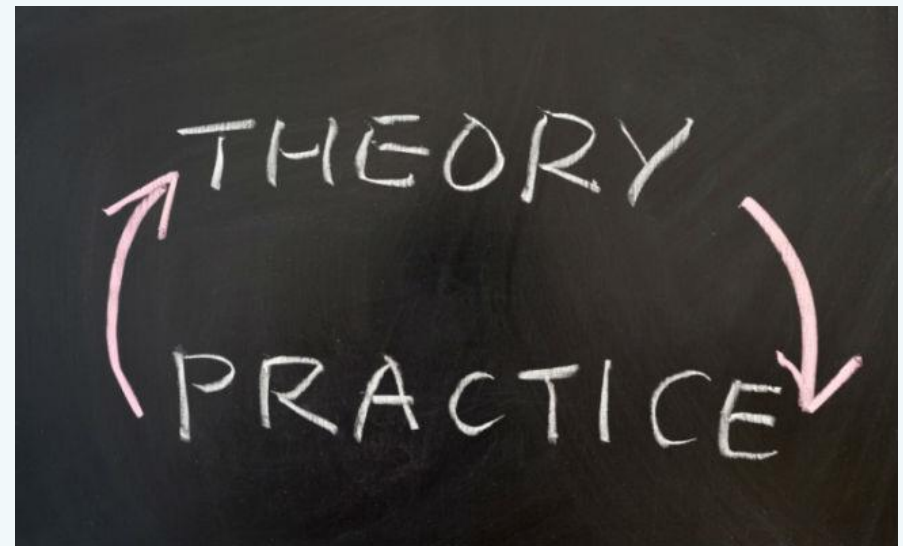

Θεωρία

Λατ: *contemplatio, speculatio, meditatio, theoria*

Contemplate : συλλογίζομαι

Σύνολο κρίσεων ή προτάσεων που παρέχει αρχές, βάσει των οποίων είναι δυνατή η εξήγηση μιας σειράς φαινομένων.

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Αριστοτέλης

Η θεωρία - η οποία μαζί με την ποίηση και την πράξη συνιστούν τις τρεις βασικές δραστηριότητες του ανθρώπου- δηλώνει τη νοητική λειτουργία μέσω της οποίας είναι δυνατή η **επισημάνση της αλήθειας και η απόκτηση της γνώσης.**

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Frank Gehry
Guggenheim Museum
Μπιλμπάο, Χώρα των
Βάσκων - Ισπανία

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Καρυάτιδες
Ερέχθειο,
Μνησικλής
5^{ος} π.Χ. αιώνας
Αθήνα

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

«Η ιδέα του φωτός»
350 χρόνια πριν...

Longleat House
Wiltshire, England
16th c.

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

«Η ιδέα του φωτός»

Glass house,
Philip Johnson
1949

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

«Η ιδέα του φωτός»

Daniel Liebskind
Μουσείο
Ολοκαυτώματος,
Βερολίνο

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Casa del Fascio
Giuseppe Terragni
1932

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Casa del Fascio
Giuseppe Terragni

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

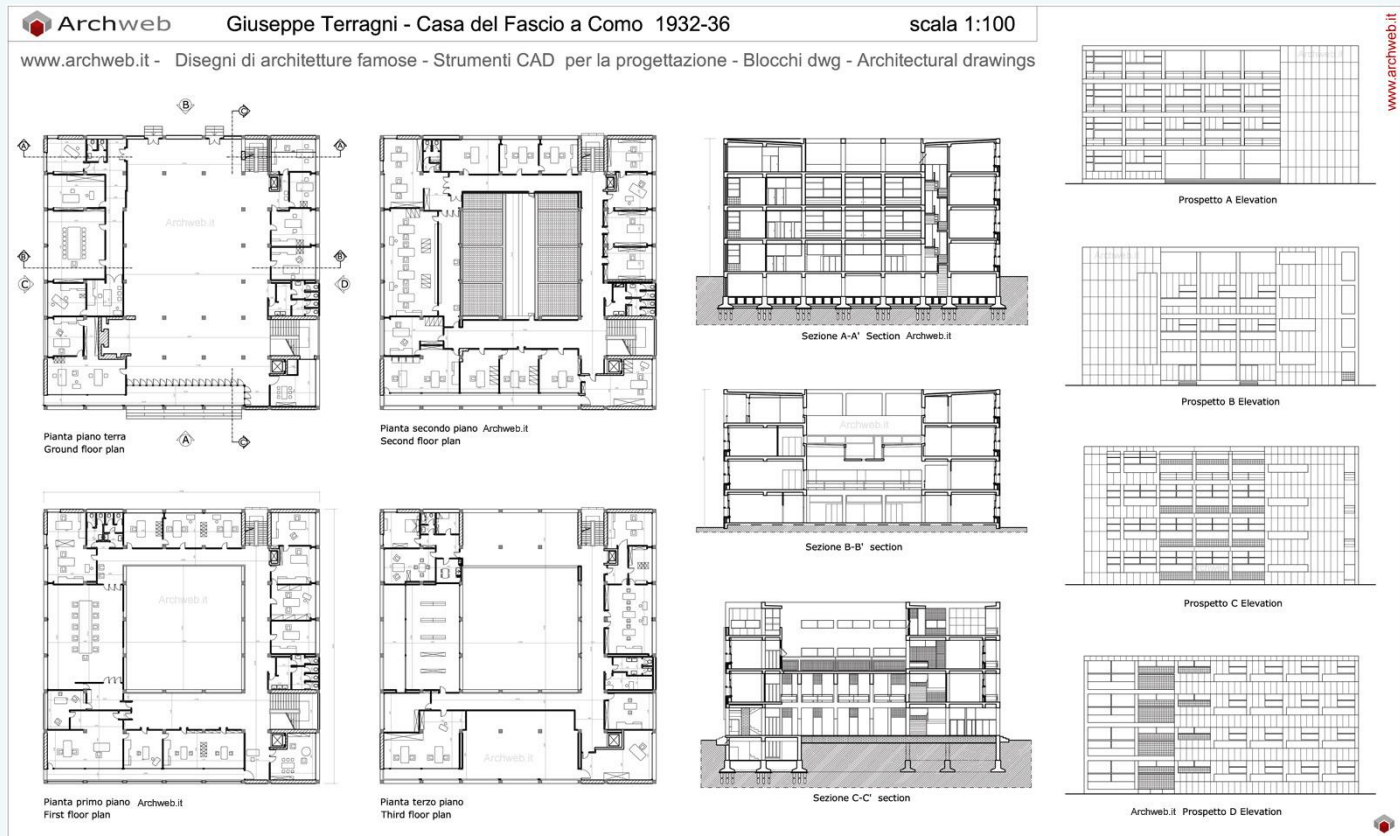
Casa del Fascio
Giuseppe Terragni

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

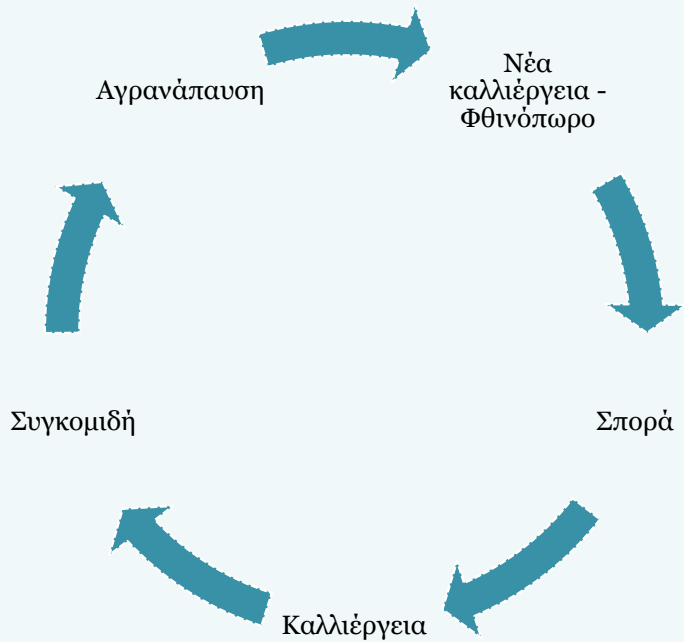
Casa del Fascio Giuseppe Terragni

Η τομή του σύγχρονου πολιτισμού: Βιομηχανική επανάσταση

Προβιομηχανική εποχή

Βιομηχανική εποχή

Ο αέναος αντίλογος

Α' Βιομηχανική Επανάσταση
1760 – 1840

Μαρξισμός

Ιστορικισμός (Violet-le-Duc 1860)

Ρεαλισμός – Θετικισμός (Courbet,
Verdi)

Μοντερνισμός

Νεοκλασικισμός (Piranesi 1760)

Ρομαντισμός 1800-1850

Art – Nouveau τέλη 19^{ου}

Μεταμοντερνισμός

Vs

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αέναος αντίλογος

Α' Βιομηχανική Επανάσταση
1760 – 1840

Μαρξισμός

Ιστορικισμός (Violet-le-Duc 1860)

Ρεαλισμός – Θετικισμός (Courbet,
Verdi)

Μοντερνισμός

Vs

Νεοκλασικισμός (Piranesi 1760)

Chiswick House |
18th Century Architecture.
Lord Burlington

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αένας αντίλογος

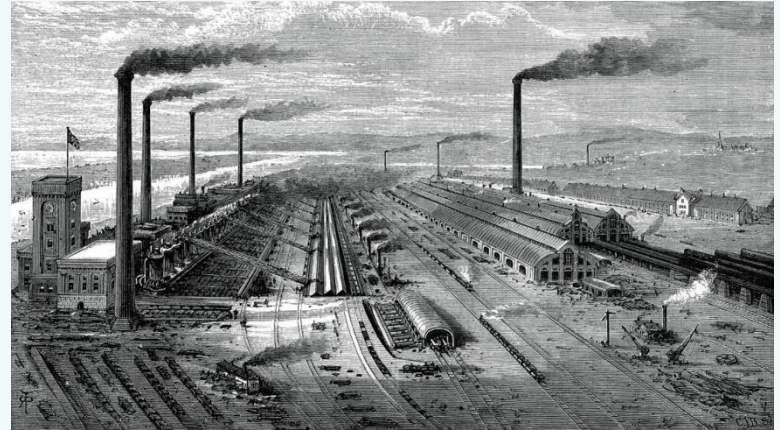
Α' Βιομηχανική Επανάσταση
1760 – 1840

Gustave Eiffel, The Eiffel Tower, 1889.

Louis Sullivan,
The Prudential Building 1894

Paddington station, London

VS

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αέναος αντίλογος

Νεοκλασικισμός (Piranesi 1760)

Α' Βιομηχανική Επανάσταση
1760 – 1840

Μαρξισμός

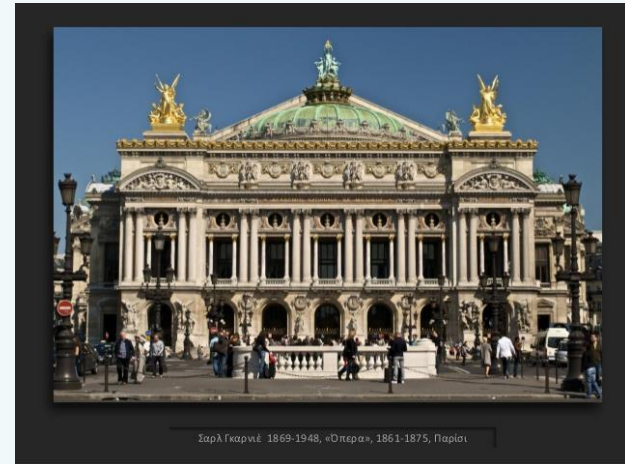
Ιστορικισμός (Violet-le-Duc 1860)

Ρεαλισμός – Θετικισμός (Courbet,
Verdi)

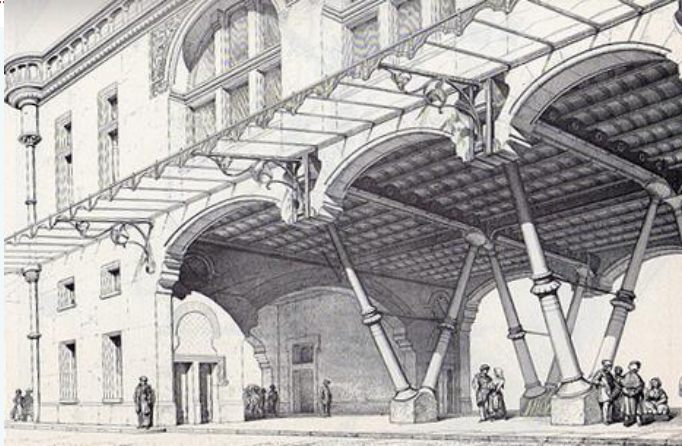
Μοντερνισμός

Vs

Ρομαντισμός 1800-1850

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αένας αντίλογος

Ιστορικισμός (Violet-le-Duc 1860)

Νεοκλασικισμός (Piranesi 1760)

Vs

Ρομαντισμός 1800-1850

Art – Nouveau τέλη 19^{ου}

Μεταμοντερνισμός

Crystal Palace, Paxton 1851

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αέναος αντίλογος

Α' Βιομηχανική Επανάσταση
1760 – 1840

Μαρξισμός

Ιστορικισμός (Violet-le-Duc 1860)

Ρεαλισμός – Θετικισμός (Courbet, Verdi)

Μοντερνισμός

Vs

Realism in France: Courbet

The Stonebreakers, 1850

Miserable job; socialist ideals; Monumentality of everyday -Self educated artist, SALON REJECT ...
"Show me an angel, and I'll paint you one." - hugely influential to Impressionists and Modern Art
Painting was destroyed in WWII so that is why image quality is so poor

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αέναος αντίλογος

Castel Béranger, grand œuvre art nouveau d'Hector Guimard (1898).

Νεοκλασικισμός (Piranesi 1760)

Vs

Ρομαντισμός 1800-1850

Art – Nouveau τέλη 19^{ου}

Μεταμοντερνισμός

Victor Horta (1893–1894)

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αέναος αντίλογος

Α' Βιομηχανική Επανάσταση
1760 – 1840

Μαρξισμός

Ιστορικισμός (Violet-le-Duc 1860)

Ρεαλισμός – Θετικισμός (Courbet,
Verdi)

Μοντερνισμός

The [Bauhaus Dessau building](#), [Walter Gropius](#) (1926)

The [Villa Savoye](#) in [Poissy](#) by Le Corbusier (1928–31)

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής: Ο αέναος αντίλογος

Dancing House in Prague (1996)

Manggha Museum of Japanese Art and Technology in Cracow, Poland, by Arata Isozaki and Krzysztof Ingarden (1994)

Νεοκλασικισμός (Piranesi 1760)

Vs

Ρομαντισμός 1800-1850

Art – Nouveau τέλη 19^{ου}

Μεταμοντερνισμός

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Στόχοι μαθήματος

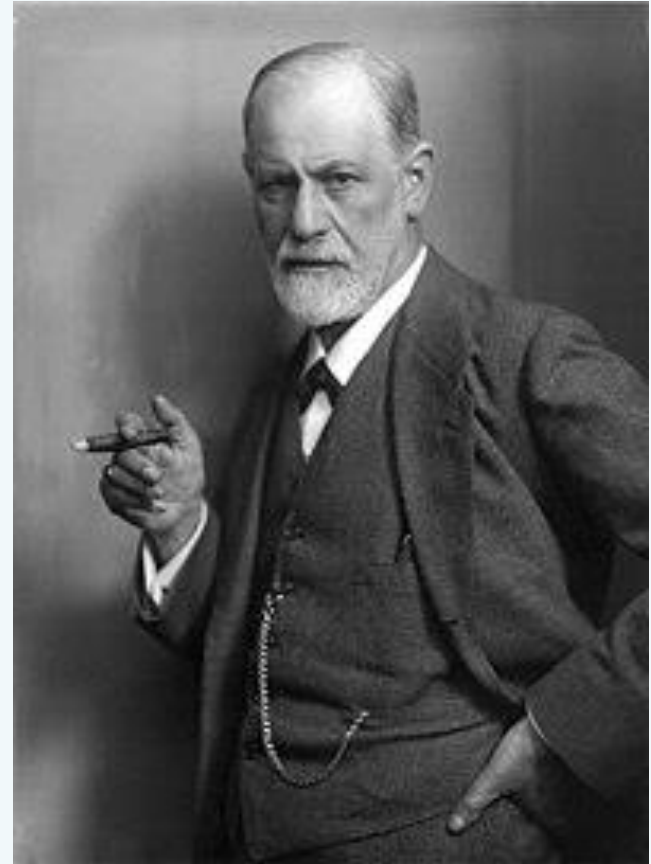
1. Τι είναι θεωρία αρχιτεκτονικής / τέχνης;
2. Πώς κάνουμε κριτική στην αρχιτεκτονική / τέχνη;
3. Ποια είναι τα «συμφραζόμενα»;

Ανδαλουσιανός Σκύλος (Un Chien Andalou / An Andalusian Dog)

- Γαλλία, 1929, Ασπρόμαυρη
Μικρού Μήκους / Τρόμου / Φαντασίας, 16'
Σκηνοθεσία: Λουίς Μπουνιουέλ
Σενάριο: Λουίς Μπουνιουέλ, Σαλβαντόρ Νταλί
Πρωταγωνιστούν: Σιμόν Μαρέιγ, Πιέρ Μπατσέφ
- **Ο Ανδαλουσιανός σκύλος**
- Μοναδικό δείγμα καθαρής υπερρεαλιστικής έκφρασης στο χώρο της εβδομης τέχνης.
- Βασισμένη σε όνειρα, των Μπουνιουέλ και Νταλί
- Συρραφή φαινομενικά ασύνδετων, απρόσμενων και αισθητικά προκλητικών σκηνών, οι οποίες έχουν κατά καιρούς ερμηνευτεί ως αλληγορίες, συχνά υπό το πρίσμα των φροϋδικών θεωριών.
- https://www.youtube.com/watch?v=cB7gd_t6WMO&list=PLiteiu5QzgBGGj5Q4wlPd9BlFo5TkXKgz&index=53&t=247s&ab_channel=CuratedMovies%26TVShows

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

- Τα ρεύματα της διανόησης του 20^{ου} αι.
- Villa Rotunda – Villa Savoye – Villa dal' Ava
- Φαινομενολογία – Το πνεύμα του Τόπου
- Σημειωτική – Στρουκτουραλισμός – Peter Greenaway « Η κοιλιά του Αρχιτέκτονα»
- Μετα-μοντερνισμός - Αποδόμηση
- Κλασσική Θεωρία – Βιτρούβιος
- Αρχιτεκτονική και Αισθήσεις

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Εργασία μαθήματος

- Ομαδική 2 -3 άτομα max.
- Αρχιτεκτονική
- Κινηματογράφος
- Λογοτεχνία

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Εργασία μαθήματος

- Μετά το Πάσχα:
- Συζήτηση - Διόρθωση εργασιών
- Εικαστική έκφραση & Λογοτεχνία
- Κινηματογράφος
- Αρχιτεκτονική
- Αρχιτεκτονική

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Αρχιτεκτονική

- Ομαδική 2 -3 άτομα max.
- Δημιουργία μακέτας ενός σημαντικού έργου αρχιτεκτονικής | (Επιλογή μεταξύ αυτών που θα δοθούν).
- Μελέτη του πλαισίου (θεωρητικού, ιστορικού, περιβαλλοντικού, ποιος ήταν ο δημιουργός, ποιος ήταν ο αναθέτης, κοινωνικά και πολιτικά ρεύματα της εποχής, συμβολισμός, η λειτουργία του, η χρησιμότητά του, η αισθητική του κ.α.)
- Παραδοτέα
- Οργάνωση σε 30- 45' παρουσίαση ppt και
- Υποβολή μακέτας

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Villa Savoye
Le Corbusier

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

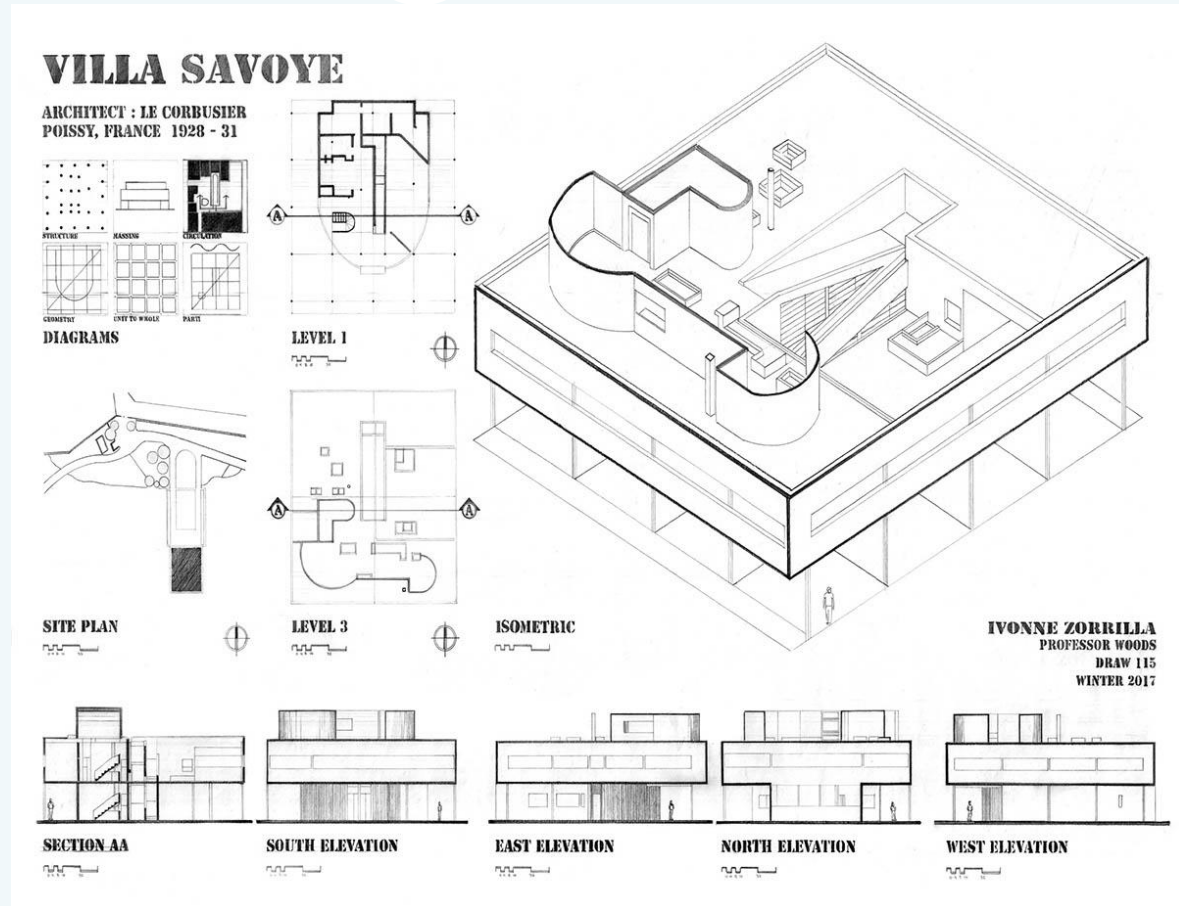
Villa Savoye
Le Corbusier

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Villa Savoye Le Corbusier

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Casa del Fascio
Giuseppe Terragni

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

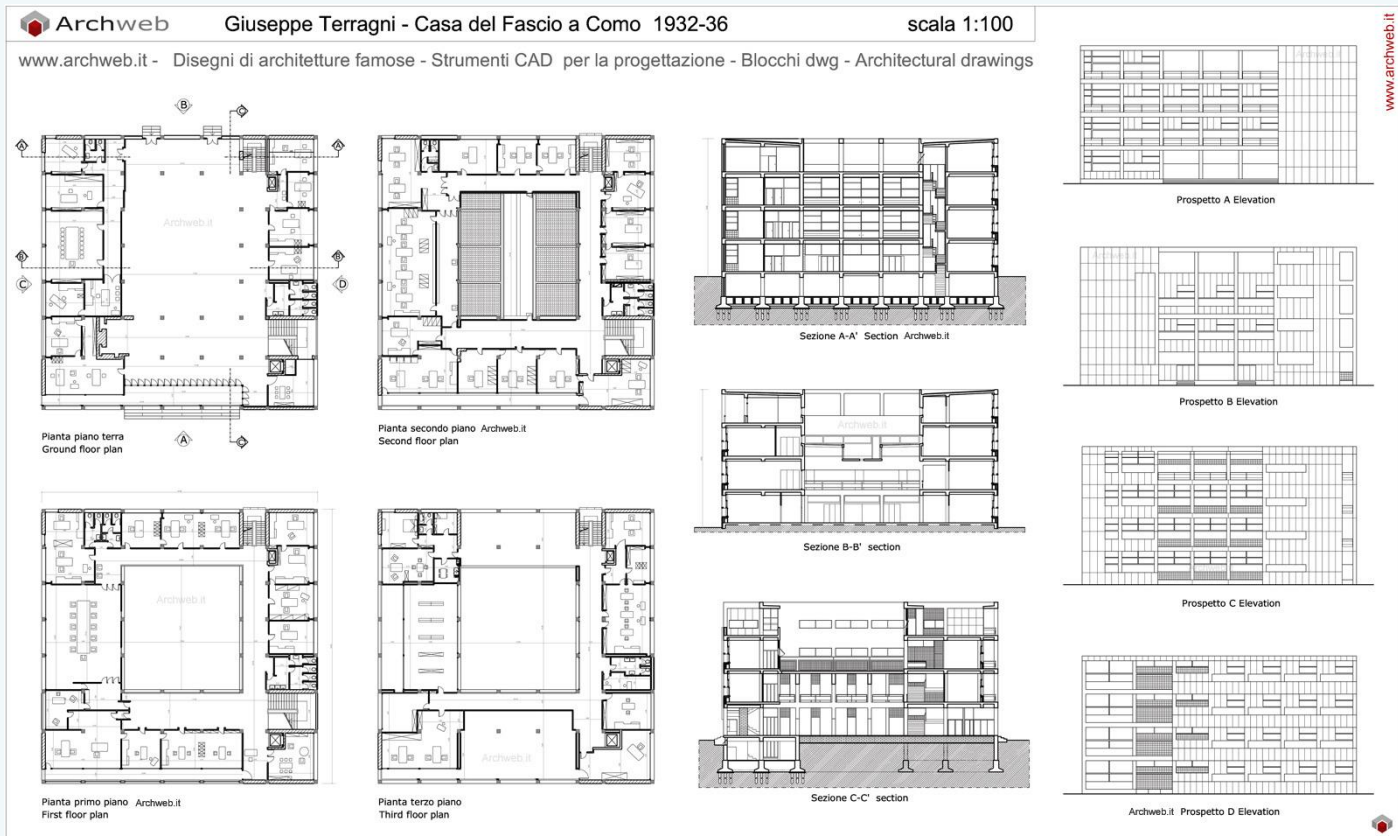
Casa del Fascio
Giuseppe Terragni

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Casa del Fascio Giuseppe Terragni

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

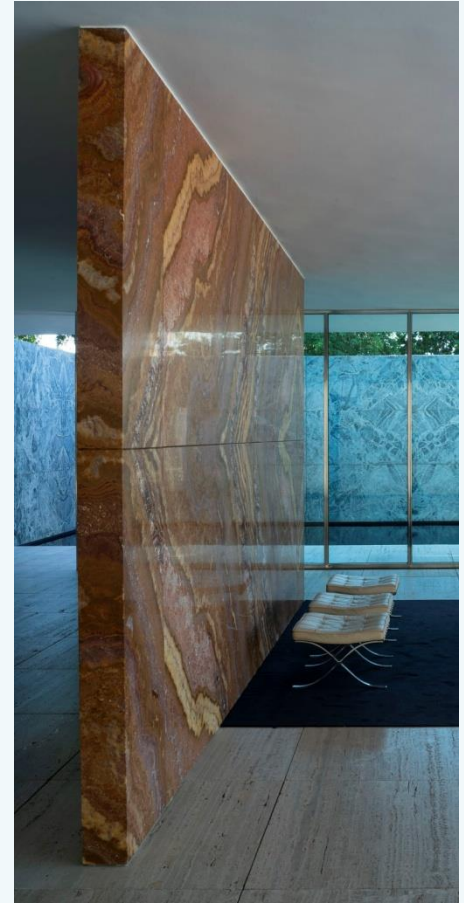
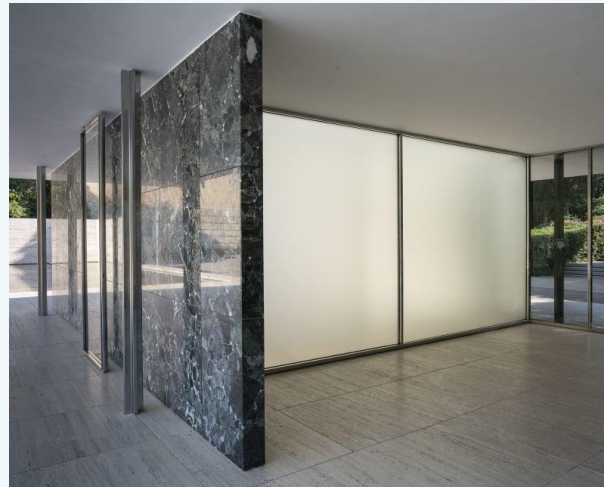
Ludwig Mies Van der Rohe
Barcelona Pavillion

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

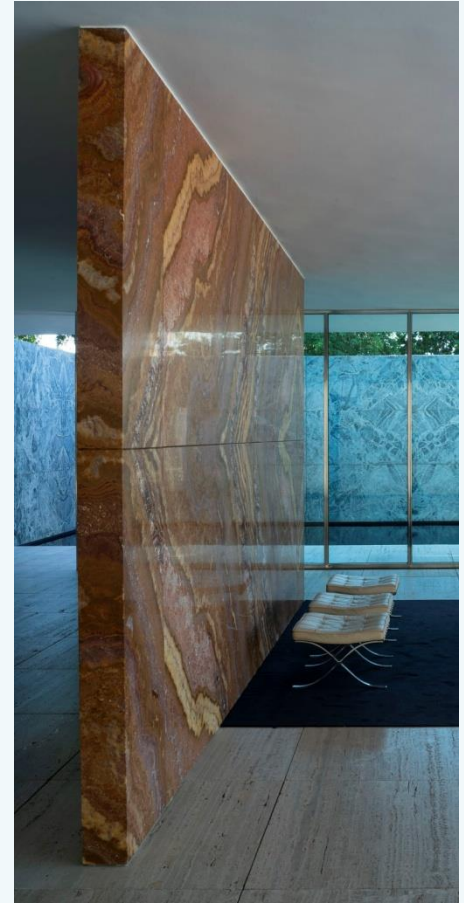
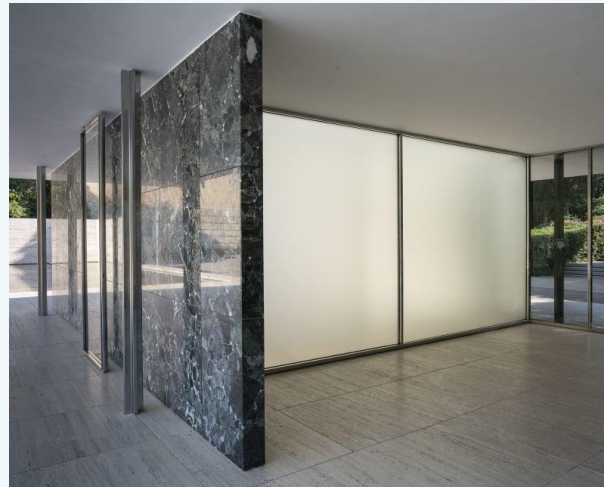
Ludwig Mies Van der Rohe
Barcelona Pavillion

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

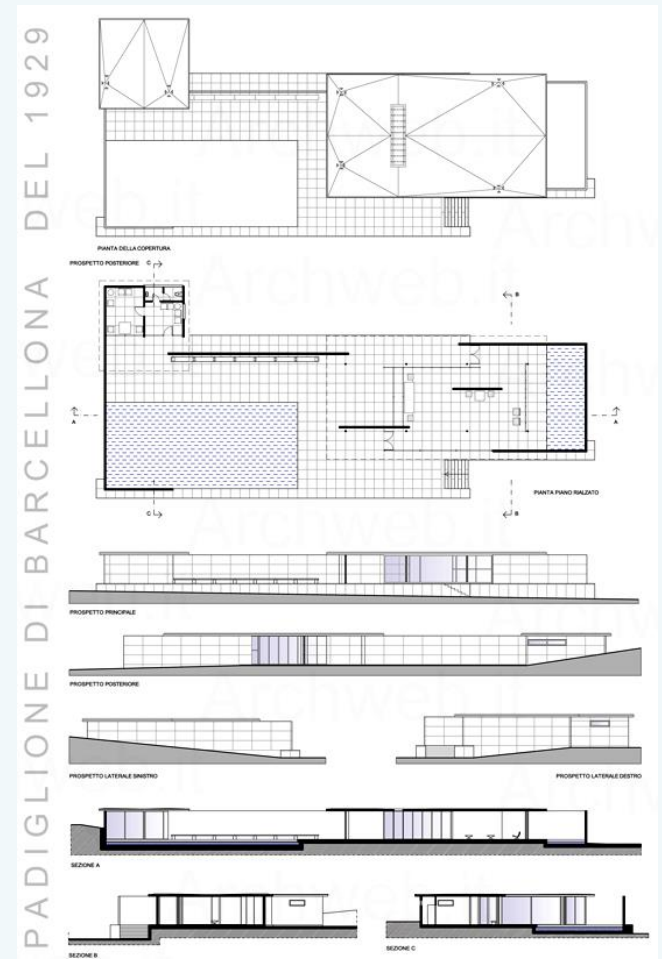
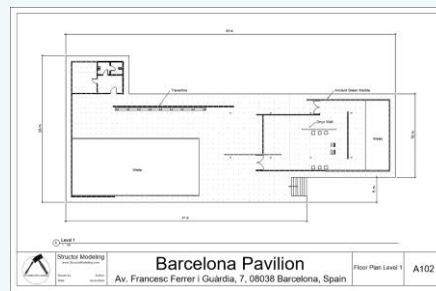
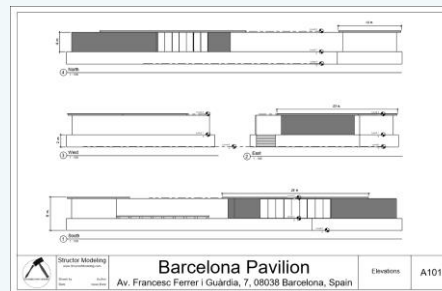
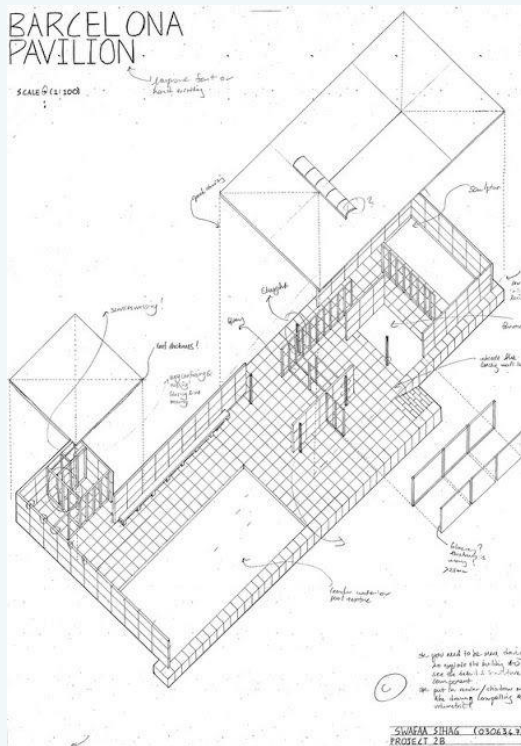
Ludwig Mies Van der Rohe
Barcelona Pavillion

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Ludwig Mies Van der Rohe Barcelona Pavillion

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

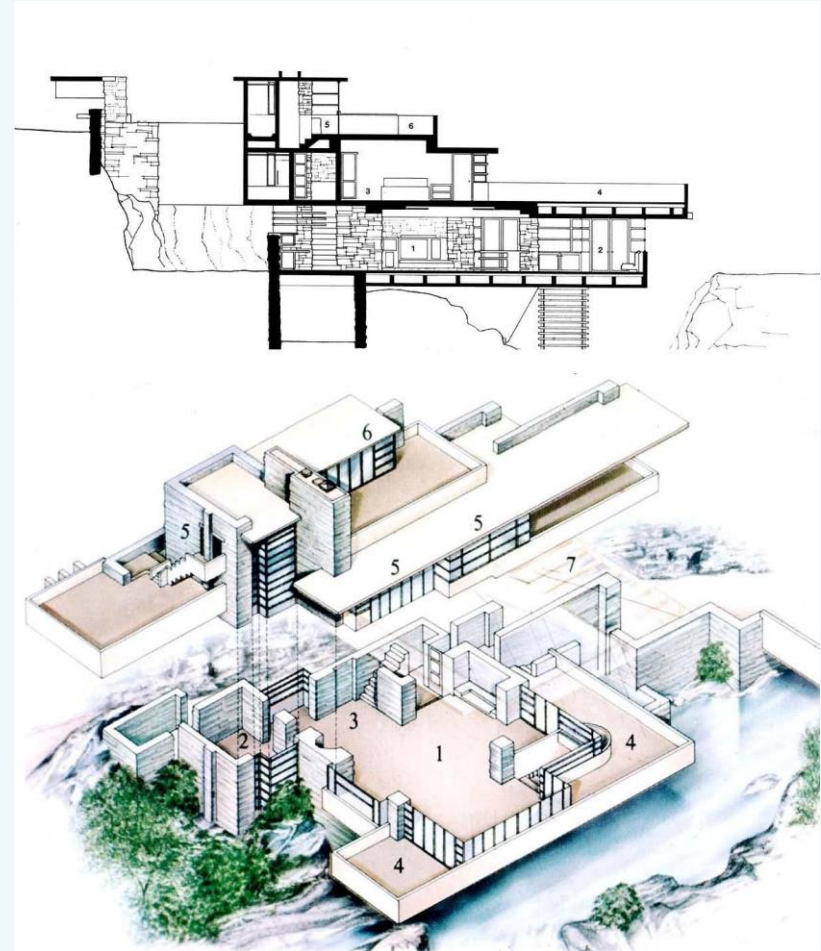
Falling Water Frank Lloyd Wright

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

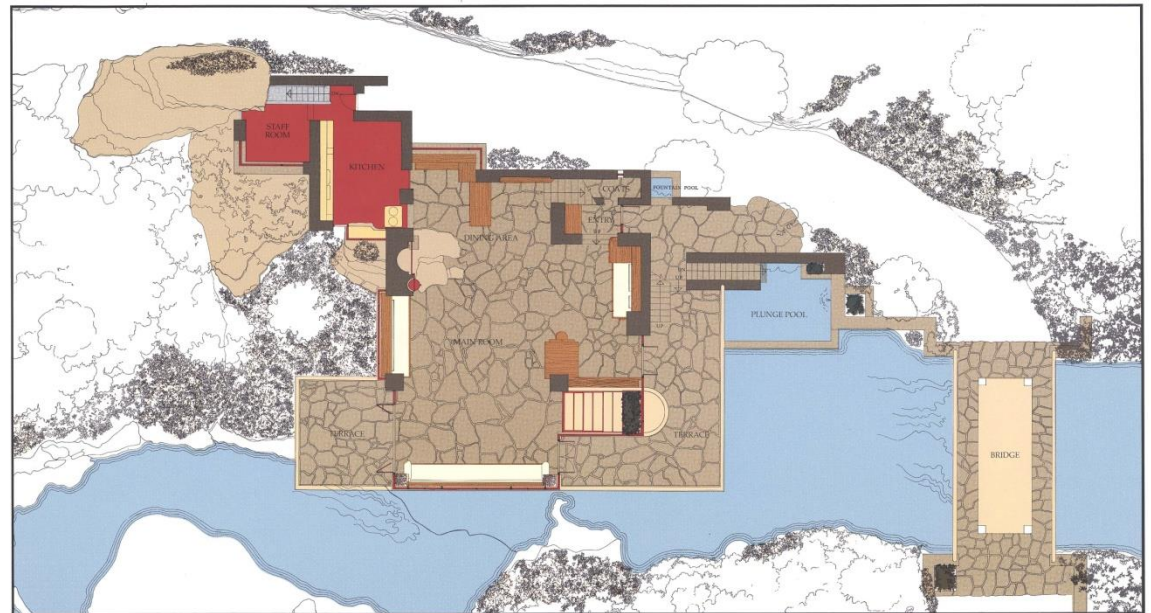
Falling Water Frank Lloyd Wright

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Falling Water Frank Lloyd Wright

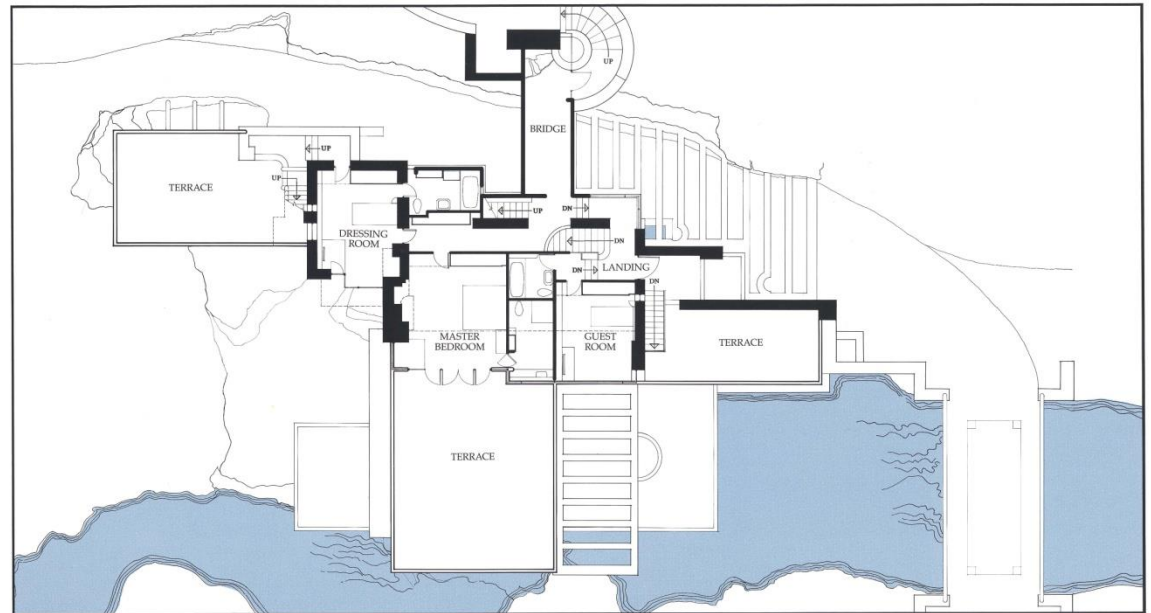
FALLINGWATER

MAIN FLOOR PLAN

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Falling Water Frank Lloyd Wright

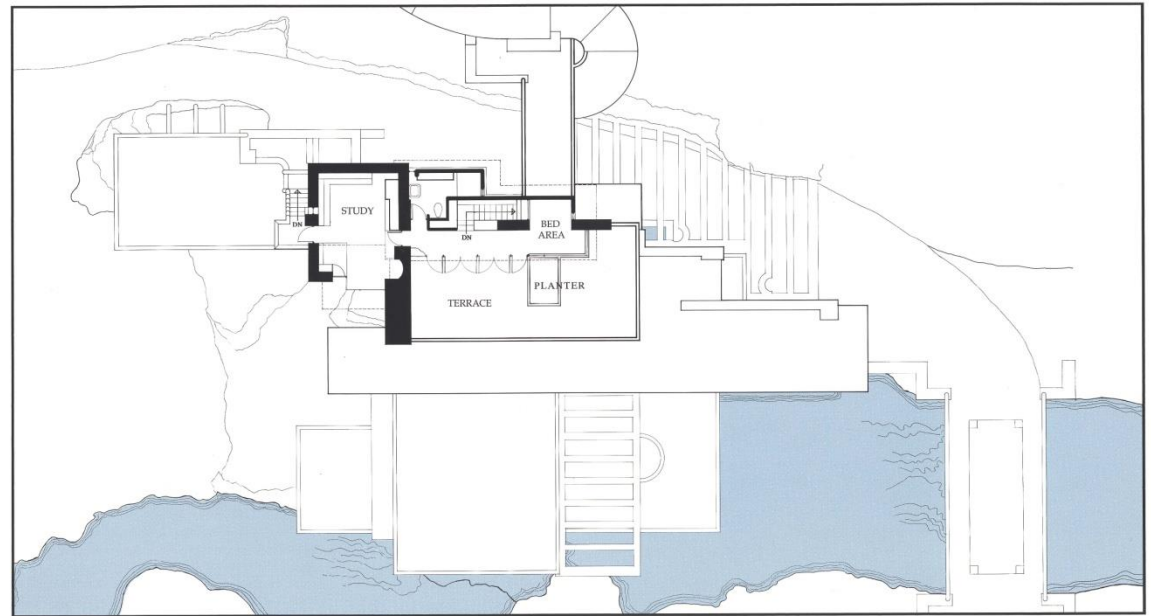
FALLINGWATER

SECOND FLOOR PLAN

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Falling Water
Frank Lloyd Wright

FALLINGWATER

THIRD FLOOR PLAN

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

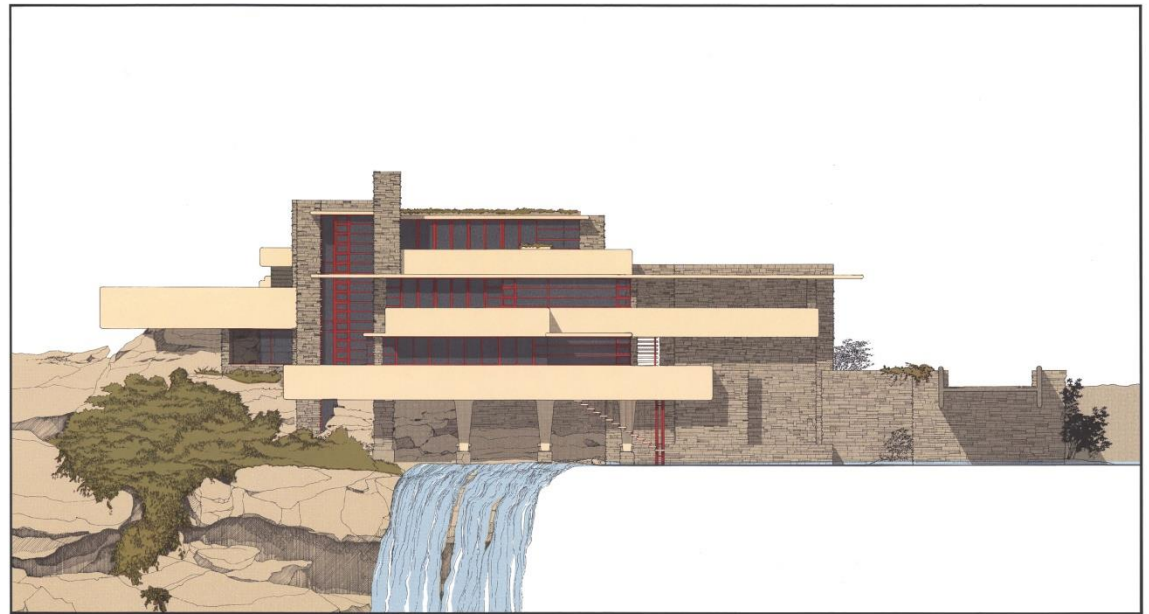

Falling Water Frank Lloyd Wright

FALLINGWATER

NORTH/SOUTH SECTION

FALLINGWATER

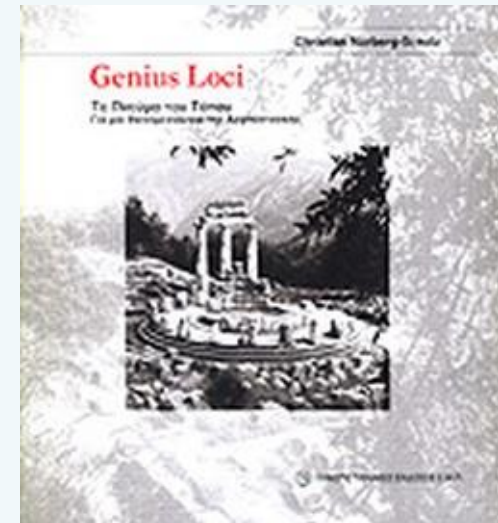
SOUTH ELEVATION

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Λογοτεχνία

- Ομαδική 2 -3 άτομα max.
- Genius loci – Το πνεύμα του τόπου
- Περιγραφή πόλης
- Παραδοτέα κείμενο
- Κείμενο
- Οργάνωση σε 30- 45' παρουσίαση ppt
-

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Κινηματογράφος

- Ομαδική 3-4 άτομα
- Brazil (1985)
- Blade Runner (1982)
- Wes Anderson – Hotel Budapest (2014)
- Παραδοτέα
- Παρουσίαση .ppt
45' με αποσπάσματα και αναφορές στην ταινία

